

Goudswaard

Lex Goudswaard <lex@goudswaard.com>

Reactie op verzoek Vluchtelingen Welkom Houten

1 bericht

omgevingsloket <omgevingsloket@houten.nl>

16 juli 2026 om 09:59

Aan: "info@vluchtelingenwelkomhouten.nl" <info@vluchtelingenwelkomhouten.nl>

Geachte heer Goudswaard,

Op 24 februari 2026 ontvingen wij uw brief, namens Vluchtelingen Welkom Houten, waarin u ons verzoekt handhavend op te treden tegen de plaatsing van vlaggen/spandoeken in de openbare ruimte van de gemeente Houten, opgehangen door tegenstanders van de komst van een asielzoekerscentrum. Bij brief van 20 april 2026 is de termijn door ons verdaagd.

Handhavingsverzoek

In uw handhavingsverzoek heeft u aangegeven dat er binnen de gemeente Houten, door tegenstanders van de komst van een asielzoekerscentrum, meerdere vlaggen dan wel spandoeken zijn opgehangen in de openbare ruimte. Deze vlaggen/spandoeken, die volgens u voorzien zijn van opruiende en polariserende teksten, zijn bevestigd aan objecten in de openbare ruimte, dan wel zichtbaar vanaf de openbare weg. Voor het plaatsen van dergelijke objecten in of aan de openbare ruimte is, naar uw mening, op grond van artikel 2:10 van de Algemene plaatselijke verordening van de gemeente Houten (hierna: APV) en het gemeentelijk beleid over gebruik van de openbare ruimte toestemming vereist. Voor zover u bekend, is van een dergelijke toestemming geen sprake.

U heeft verder aangegeven dat de gemeente zich op het standpunt heeft gesteld dat sprake zou zijn van vrijheid van meningsuiting, maar volgens u zijn beperkingen hierop toegestaan, als deze bij wet zijn voorzien en noodzakelijk zijn in het belang van onder meer de openbare orde en het voorkomen van wanordelijkheden. Als objecten zonder vergunning of in strijd met regels in de openbare ruimte worden geplaatst, is volgens u sprake van een overtreding waartegen het college in beginsel handhavend dient op te treden. Ook als de vlaggen/spandoeken niet aan gemeentelijk eigendom bevestigd zijn, kan handhaving gerechtvaardigd zijn. Het criterium is de plaatsing in de openbare ruimte zonder vergunning, gecombineerd met effecten op de openbare orde, verkeersveiligheid of het veiligheidsgevoel van omwonenden. Objecten met opruiende teksten of intimiderend karakter geven de gemeente het recht om handhavend op te treden, ook als ze aan privé-eigendom hangen. De vrijheid van meningsuiting beperkt dit recht niet.

U heeft ons verzocht om vast te stellen dat sprake is van een overtreding van artikel 2:10 APV en het gemeentelijk beleid over gebruik van de openbare ruimte, handhavend op te treden tegen de plaatsing van de betreffende vlaggen/spandoeken en de overtreding te beëindigen door middel van verwijdering of het opleggen van een last onder bestuursdwang of last onder dwangsom.

Telefoongesprek 1 april 2026

Op 1 april 2026 heeft de heer Van der Linden, adviseur (fysieke) veiligheid & crisismanagement bij de gemeente Houten, telefonisch contact met u opgenomen. De heer Van der Linden heeft met u besproken dat de door u in uw handhavingsverzoek genoemde vlaggen/spandoeken in Houten ondertussen door de tegenstanders van een mogelijk AZC (Geen AZC Houten) zijn weggehaald. U heeft in dat telefoongesprek verder aangegeven dat u begrijpt dat het handhavingsverzoek om die reden geen lading meer heeft, maar dat u wel een antwoord van de gemeente op uw vraag wenst. De heer Van der Linden heeft aangegeven dat de gemeente een antwoord gaat toezenden, maar dat dit kort en samenvattend zal zijn.

Vandaar deze email, waarin wij, na afstemming met de burgemeester, antwoord geven op uw vragen.

Wettelijk kader en beleidskader

In artikel 2:10 lid 1 APV staat opgenomen dat het verboden is zonder vergunning de weg, een weggedeelte of een openbare plaats te gebruiken anders dan overeenkomstig de publieke functie daarvan. Dit verbod geldt volgens artikel 2:10 lid 2 sub d APV niet voor voorwerpen of stoffen waarop gedachten of gevoelens worden geopenbaard, tenzij sprake is van een verbod als bedoeld in lid 5 en:

- a. deze door zijn omvang of vormgeving, constructie of plaats van bevestiging schade toebrengt aan de weg of openbare plaats; of
- b. gevaar oplevert voor de bruikbaarheid van de weg of openbare plaats of voor het doelmatig en veilig gebruik van de weg of openbare plaats; of
- c. een belemmering vormt voor het doelmatig beheer en onderhoud van de weg.

In deze lijn heeft de gemeente in oktober 2025 haar beleid bekendgemaakt en opgenomen op de site van de gemeente Houten. Uit dit beleid volgt dat er nog een extra voorwaarde is opgenomen, namelijk dat de gemeente spandoeken of borden weghaalt:

d. als er discriminerende of beledigende teksten of afbeeldingen op staan.

Deze laatste voorwaarde vindt haar grondslag in de artikelen 137c, 137d en 137e van het Wetboek van Strafrecht, waarin de grenzen van de vrijheid van meningsuiting zijn neergelegd. Van bescherming door de vrijheid van meningsuiting is geen sprake meer wanneer in het openbaar groepen mensen worden beledigd of wordt aangezet tot haat of discriminatie.

Feitelijke omstandigheden

In dit geval waren er in de periode voorafgaand aan het indienen van uw handhavingsverzoek, op meerdere momenten verschillende spandoeken/vlaggen opgehangen. Op deze spandoeken waren teksten opgenomen met de strekking: “Wij zeggen nee tegen AZC” en “geen AZC”. Deze spandoeken waren op verschillende locaties in Houten opgehangen, waaronder ook bij het pand aan de Essenkade (nr. 2-4) in Houten. Op dat moment was het pand aan de Essenkade de beoogde locatie voor de opvang van asielzoekers. Begin maart 2026 is het pand aan de Essenkade aan een particulier verkocht en niet veel later zijn de spandoeken door de initiatiefnemers weggehaald.

Overwegingen

De teksten op de spandoeken en vlaggen betreffen politieke/maatschappelijke meningsuitingen. Dergelijke uitingen vallen onder de vrijheid van meningsuiting, zoals beschermd door artikel 7 van de Grondwet en artikel 10 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens. Het recht op vrijheid van meningsuiting is breed, maar niet onbeperkt, en discriminatoire uitingen kunnen een gerechtvaardigde beperking op dit recht vormen. Het uitgangspunt is de vrijheid van meningsuiting, zeker als de teksten op de spandoeken kritiek betreft gericht op een idee, religie of beleid. Dit wordt anders als de uitingen op de spandoeken gericht zijn tegen een beschermde groep mensen of er wordt aangezet tot uitsluiting, haat of geweld. Alleen wanneer sprake is van strafbare uitingen (zoals discriminatie of aanzetten tot haat) of wanneer de openbare orde ernstig in het geding is, kunnen wij als overheid beperkingen stellen. Belangrijk is dat de beperking dan niet gericht mag zijn op de inhoud van de mening, maar op de openbare ordeaspecten van de uiting.

In dit geval had de inhoud van de teksten de strekking: “Wij zeggen nee tegen AZC” en “geen AZC”. Hoewel deze uitingen door u en andere inwoners van de gemeente Houten als ongewenst, aanstootgevend of kwetsend kunnen worden ervaren, is van discriminatie of aanzetten tot haat, herleidend naar één persoon of groep personen, niet gebleken. Ook is geen sprake geweest van het in het geding zijn van de openbare orde. Om die reden zijn er op die grond geen beperkingen opgelegd.

Wel zijn er op grond van artikel 2:10 lid 5 APV voorwaarden gesteld. Het verbod van artikel 2:10 lid 1 APV geldt volgens artikel 2:10 lid 2 sub d APV niet voor voorwerpen of stoffen

waarop gedachten of gevoelens worden geopenbaard, maar lid 5 stelt daaraan wel voorwaarden. De spandoeken mogen door de bevestiging geen schade toebrengen aan de weg of openbare plaats (sub a) of gevaar opleveren voor de bruikbaarheid van de weg of openbare plaats of voor het doelmatig en veilig gebruik van de weg of openbare plaats (sub b). Op sommige locaties zijn de spandoeken weggehaald, omdat deze aan lantaarnpalen waren bevestigd. Lantaarnpalen langs provinciale wegen (zoals N-wegen) vallen onder de provincie en de provincie hanteert een strikt vergunningen- en ontheffingenbeleid in verband met de verkeersveiligheid. Om die reden zijn deze spandoeken verwijderd. Daarnaast is er richting de initiatiefnemers duidelijk aangegeven waar de spandoeken wel of niet mochten hangen, gelet op de verkeersveiligheid in brede zin (sub b), zoals hierboven al is genoemd. Dit is de reden geweest waarom er geen spandoeken mochten hangen op locaties zoals bijvoorbeeld de T-splitting van de Rede met de Rondweg en de tunnel onder het spoor bij de Koppeling.

De meest in het oog springende spandoeken/vlaggen en ook de langst hangende spandoeken/vlaggen hingen bij het pand aan de Essenkade (nr. 2-4) in Houten. Op dat moment was het pand aan de Essenkade de beoogde locatie voor de opvang van asielzoekers. De spandoeken waren met touwen aan bomen bevestigd en de verkeersveiligheid was hier niet in het geding. Dit is de reden dat deze spandoeken hier een periode zijn blijven hangen.

Conclusie

Kortom, er zijn in een periode van een aantal maanden spandoeken opgehangen op verschillende locaties in Houten, door initiatiefnemers die tegen de komst van een AZC in Houten zijn. De burgemeester en haar adviseurs van (fysieke) veiligheid & crisismanagement zijn tijdens deze periode in contact getreden en gebleven met de initiatiefnemers. Er is duidelijk aangegeven wat wel en niet mocht, gelet op (vooral) de verkeersveiligheid in brede zin. Op het moment dat er sprake was van een overtreding, is er direct opgetreden, maar veelal is hier vooraf overleg over geweest. De burgemeester heeft in deze periode geprobeerd om mee te denken met zowel de voorstanders als tegenstanders van de komst van een AZC. Daarbij heeft zij aan de ene kant rekening gehouden met de vrijheid van meningsuiting, maar aan de andere kant met de inwoners van Houten die voorstander zijn van de komst van een AZC en/of zich geïntimideerd voelen door de uitingen op de spandoeken. Voor de spandoeken/vlaggen die langere tijd zijn blijven hangen, geldt dat wij deze niet kunnen verbieden, gelet op de vrijheid van meningsuiting, maar er is wel geprobeerd dit op een zo respectvol mogelijke manier in goede banen te leiden.

Mochten er in de toekomst opnieuw spandoeken of vlaggen worden opgehangen, dan kunt u altijd contact opnemen met de adviseurs (fysieke) veiligheid & crisismanagement, een melding doen bij de gemeente danwel een handhavingsverzoek indienen. Op dat moment wordt de situatie opnieuw beoordeeld.

Wij gaan er vanuit u dat uw vragen hiermee naar tevredenheid zijn beantwoord. Als u nog vragen hebt, kunt u deze per email sturen naar mevrouw M. van der Meulen via

omgevingsloket@houten.nl. Ook kunt u contact met haar opnemen via het algemene telefoonnummer (030) 63 92 611.

Wij beschouwen uw handhavingsverzoek hiermee als ingetrokken, aangezien u zelf heeft aangegeven dat uw verzoek geen lading meer heeft. Mocht dit anders zijn, dan vernemen wij dit graag binnen twee weken na heden van u.

Met vriendelijke groet,

Marieke van der Meulen

Juridisch medewerker handhaving

Postbus 30, 3990 DA Houten | **Bezoekadres** Onderdoor 25

t (030) 63 92 213

i www.houten.nl

Vind ons op